

Борба против насиља заснованог на полу

Мисија ОЕБС-а у Босни и Херцеговини прати одговоре на насиље засновано на полу, са примарним фокусом на насиље у породици, сексуално насиље у вријеме рата и дјецу жртве сексуалног насиља и помаже домаћим органима власти у јачању капацитета за превенцију, кривично процесуирање и бољу заштиту жртава.

Насиље у породици

Насиље у породици и даље је веома раширена појава у Босни и Херцеговини (БиХ), коју жртве не пријављују увијек и којој се често не придаје довољно значаја. Мисија је уочила озбиљне проблеме у вези са неадекватном примјеном законодавства и непостојањем ефикасне заштите и помоћи жртвама. Као што је примijeђено у извјештају Мисије, под називом: *Одговор на насиље у породици и координисана заштита жртва*, мјере које су конкретно намијењене за заштиту жртава ријетко се користе, санкције које се користе против починиоца често су, прилично, благе. Друге препреке укључују непостојање ефикасне сарадње између кључних актера и недостатак поузданих података што спречава формулисање ефикасних стратегија за борбу против насиља у породици. Активности Мисије које се спроводе ради ефикаснијег одговора на насиље у породици дијеле се на три главне области:

- Промовисање правилне идентификације и процесуирања насиља у породици у склопу кривичноправног система, да би се обезбиједила одговорност починилаца;
- Заговарање одговарајуће заштите и помоћи жртвама; и
- Подршка успостављању механизма за упућивање који побољшавају координиране одговоре заједнице у случајевима насиља у породици.

Сексуално насиље у вријеме рата

Мисија је у своме раду одређена на промовисање, праћење и оцјењивање кривичног процесуирања пред домаћим судовима предмета сексуалног насиља и силовања почињеног за вријеме оружаног сукоба, од 1992. до 1995. године, у БиХ. Од свих судских поступака пред Судом БиХ и судовима у ентитетима, од 2004.

године, у предметима ратних злочина, злочина против човјечности и геноцида, у релативно малом броју њих укључене су оптужбе које се односе на сексуално насиље, упркос великој распрострањености таквих злочина. Осим тога, никада није вођена службена статистика у вези са процесуирањем таквих кривичних дјела.

Кроз своје активности праћења, Мисија врши оцјену на који начин се ови осјетљиви предмети процесуирају у кривичноправном систему, да ли се важећи законски оквир и институционални ресурси користе на најефикаснији начин, те на који начин се жртвама и свједоцима пружа подршка током судских поступака. Мисија такође заговара права жртава и свједока ратних злочина, посебно у вези с успостављањем мрежа подршке за жртве и свједоке, да би се обезбиједила физичка заштита и психолошка подршка жртвама ратних злочина.

Дјеца жртве сексуалног насиља

Дјеца жртве сексуалног насиља налазе се међу најосјетљивијим жртвама, са којима се сусрећу актери у правосудном систему. Ови веома осјетљиви предмети стављају на испит способност правосудног система не само да кривично процесуира кривично дјело, него и да пружи одговарајућу заштиту жртвама. У великом броју предмета Мисија је уочила непостојање одговарајуће, правремене и мултидисциплинарне помоћи жртвама како за вријеме тако и прије и послје процесуирања таквих предмета. Мисија је такође примјетила озбиљне процесне недостатке у процесуирању таквих предмета. Мисија тијесно сарађује са релевантним органима власти, укључујући полицију, правосудне органе, центре за социјални рад, образовне установе и невладине организације (НВО), ради подизања нивоа свијести о домаћем законодавном оквиру и обавезама које проистичу из међународних стандарда заштите људских права и ради пружања практичних смјерница у вези са психолошким посљедицама и другим специфичностима дјеце жртава.